

Der er stet det, at dette Selskab nægtede sine Arbejdere — det blev et Ord, som lød langt omkring — 2 Kr. for 12 Timers strengt Arbejde. Der er stet det, at Danmarks Produkter have ligget ovre i Englands Havne og ikke have kunnet komme tidstnok til Markedspladsen. Det har vist sig, hvor fordærveligt det er saavel for Arbejderne som for Producenterne og for Landbruget, at denne Fart er i et privat Selskabs Hænder. Jeg kunde ønske at høre, om den ærede Indenrigsminister, siden vi sidst vare sammen, ikke ogsaa er kommen paa de Tanker, at hvad der stete i Sommer, kan ske igen og kan ske og maa ske i større Udstrækning, thi med mere Kraft vil den Fordring blive fremhævet af Arbejderne, og saa vil vist ogsaa den ærede Indenrigsminister være klar over, hvilken ubødelig Skade det kan medføre for Landbruget. Det kunde nu vist forekomme det mig, være rigtigt, dels at Finansudvalget, som jeg haaber, det gjør, paa ny fremsætter sit Forslag om, at Staten overtager Fragtfarten, og dels at den ærede Minister betænker sig en Gang mere, inden han afflaar at modtage disse Penge. Man har set, hvorledes dette Selskab har forfulgt Arbejderne, og det er dog berettiget, naar Arbejderne kæmpe for en højere Løn og en bedre Tilværelse. Mange af de Herrer, som staa paa den anden Side og tale højt om det urigtige i, at Arbejderne saaledes sætte haardt mod deres Arbejdsgivere, skulde prøve at leve for 2 Kr. om Dagen, føde deres Familie derved og samtidig føre et saa oplysende Liv, som det er at være Fyrhøder i et af de store Dampskibe. Prøv en Gang, naar De rejser, at lige ned i Dybet til disse sorte Skiffelser, som gaa dernede ved Ilden, sædige, udsatte for at blive ødelagte baade sjælelig og legemlig — thi naar Legemet bliver ødelagt, kommer Sløvheden ogsaa over Tankerne — og man vil vist indrømme, at man vel neppe kan tænke sig noget mere fortaffeligt end det, at dette Selskab nu har jaget en Del Sømand, en Del Arbejdere, dygtige Arbejdere, ud af vort Land til fremmede Havne for der at søge det Brød, som nægtes dem herhjemme.

Der er ligeledes et Punkt paa Finanslovsforslaget, jeg kunde ønske at gøre et Par Bemærkninger til, og det er de Poster, der omhandle Tilskud til Jagtfoler, Bidrag til Lærlinges Uddannelse og ligeledes Bidrag til Dansk Urmagerisole, ialt 6,000 Kr. Det forekommer mig, at naar den ærede Regering har saa rigelig med Penge til andre Ting, kunde det være rigtig, om der blev ofret lidt

mere her paa disse Poster, thi netop paa dette Omraade trænges der ganske alvorlig til, at vi alle faae Øjnene op for den Fare, der truer vort Haandværk. Lærlingeholdet bliver af mange Haandværkere betragtet som en Nødvendighed i den Kamp, i den Konkurrence, der daglig føres; saaledes ere Lærlingene blevne et Udbytteobjekt, mere end de vare før, og mere end de skulde være. Det, der skulde stræbes efter, var, at disse unge Mennesker bleve oplærte og fik al den Dygtighed, som de ævnedes at modtage. Vort Haandværk drives mere og mere ud i Specialiteter; som Følge deraf følger Lærlingenes Uddannelse med, og de uddannes for en stor Del som Specialister. Men her ligger Faren; thi det Omraade, hvorpaa de senere kunne søge Beseftigelse, indskrænkes derved, og denne Deling i Specialister paa Haandværkets Omraade er ødelæggende for Arbejderne, som den er ødelæggende for Arbejdernes Uddannelse. Her skulde saa Jagtfolerne træde til og søge at uddanne Ungdommen saaledes, at den fik en alsidig Kundskab i det Jag, den skulde uddannes i, og ikke, som nu blev uddannet i en enkelt Gren af Jaget. Jeg skal nævne ganske kort, at f. Eks. indenfor Smederfaget findes der en Mængde forskellige Specialister, der hver for sig ligesom danne forskellige Haandværk. Der er nu i Udlandet Jagtfoler, der burde tages til Mønster, der er i Udlandet en Beseftigelse efter at lindre, at hjælpe noget paa det Forhold, som vor Industris Udvikling har skabt, og det kunde være gavnligt, om det Spørgsmaal blev set nøjere efter, og om der paa det Omraade blev ydet noget mere, end der her er ydet, hvilket er det meste, der er ydet, i hvert Fald direkte, til Arbejderne, de haandværksmæssige Arbejdere.

Der er et andet Spørgsmaal, som blev berørt sidste Samling i Oktober Maaned, men der kom ikke noget ud af det den Gang, og jeg finder det derfor rigtigt paany at bringe Sagen under Forhandling, og det er den Maade, hvorpaa Statens Arbejdere lønnes. Jeg har undersøgt disse Forhold noget og fundet, at det stiller sig saaledes, som det blev fremdraget af det ærede Medlem for Aarhus Amt 2den Valgkreds (Bingel) i Oktober Maaned sidste Aar. Den ærede Indenrigsminister svarede hertil, at det maatte være Budene, at det kunde ikke være de haandværksmæssig uddannede Arbejdere, som bleve lønede saa ringe, men det viser sig dog, at det er netop de haandværksmæssig uddannede Arbejdere, som faae denne lille Løn paa Statens Værksteder. Der bliver givet Dyrctidstillæg til Embedsmænd, og der kan være Grund dertil. Der kan være Grund til i